CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVI CU DEFICIENȚE DE VEDERE
BUZĂU, 15-18 mai 2024

PROGRAMA ROMÂNĂ CLASA A XII -a
CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII CU DEFICIENȚE DE VEDERE
BUZĂU 2024

1. **Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare:**
   - reguli generale de redactare (structurarea textului, adecvarea la cerința de redactare, adecvare stilistică, așezare în pagină, lizibilitate)
   - normele limbii literare la nivelurile: ortografie și punctuație, morfosintactic, lexicosemantic, stilistico-textual

2. **Utilizarea adecvată a strategiilor de comprehensiune și de interpretare, a modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea textelor literare și nonliterare**

2.1.Identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate sau în texte la prima vedere:
- temă, motiv/motive identificat(e) în texte, viziune despre lume
- genuri literare: **epic, liric, dramatic**

2.2.Identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ:
- particularități ale construcției subiectului în textele narative
- particularități ale compoziției în textele narative: incipit, final, episoade/secvențe narative, tehnici narative
- instanțele comunicării în textul narativ
- construcția personajelor, modalități de caracterizare a personajului, tipuri de personaje
- tipuri de perspectivă narativă
- registre stilistice, limbajul personajelor, limbajul naratorului
- specii epice: **basm cult, nuvelă, roman**

2.3.Identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic:
- particularități ale construcției subiectului în textul dramatic
- particularități ale compoziției textului dramatic
- modalități de caracterizare a personajelor
- register stilistice, limbajul personajelor, notațiile autorului
- specii dramatice: **comedia**

2.4.Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic:
- titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, elemente de recurență: motiv poetic, laitmotiv, simbol central, idee poetică
- sugestie și ambiguitate
- imaginar poetic, figuri semantice (tropi), elemente de prozodie
- **poezie epică, poezie lirică**
- instanțele comunicării în textul poetic

3. Punerea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale/ literare

3.1. Identificarea și explicarea relațiilor dintre operele literare și contextul cultural în care au apărut acestea:

- trăsături ale curentelor culturale/literare reflectate în textele literare studiate sau în texte la prima vedere

3.2. Construirea unei viziuni de ansamblu asupra fenomenului cultural românesc, prin integrarea și relaționarea cunoștințelor asimilate:

- curente culturale/literare în secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea (**romantismul, realismul, simbolismul**)
- perioada interbelică – **poezia interbelică**, diversitate tematică, stilistică și de viziune
- curente culturale/literare în perioada interbelică**: modernismul**

4. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

4.1. Identificarea structurilor argumentative în texte literare și nonliterare studiate sau la prima vedere:

- construcția **textului argumentativ**
- rolul conectorilor în argumentare, structuri și tehnici argumentative în texte literare și nonliterare
- logica și coerența mesajului argumentativ

4.2. Argumentarea unui punct de vedere față de o problematică pusă în discuție:

- construcția discursului argumentativ: structuri specifice, conectori, tehnici argumentative - verbe evaluative, adverbe de mod/predicative ca mărci ale subiectivității evaluative, cuvinte cu rol argumentativ, structuri sintactice în argumentare

PRECIZĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE PROGRAMEI

LITERATURĂ - Autori canonici

- **MIHAI EMINESCU**
- **ION CREANGĂ**
- **I.L. CARAGIALE**
- **IOAN SLAVICI**
- **LIVIU REBREANU**
- **CAMIL PETRESCU**
- **GEORGE CALINESCU**
- **GEORGE BACOVIA**
- **TUDOR ARGHEZI**
- **LUCIAN BLAGA**
- **ION BARBU**

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII CU DEFICIENȚE DE VEDERE
BUZĂU, 2024
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – CLASA A XII-A

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte următorul fragment:

Aveam abia şapte ani când tatăl meu, după mari străduințe, intra în stăpânirea completă a moșiei străbune de la Văcărești, pe care, până atunci, o împărțise cu frații și surorile sale. Din vechea reședință de la Văcărești nu mai exista nimic, în afară de un mic pavilion în care locuiseră administratorii. Rugii* și porumbul înconjurau ruinele conacului boieresc unde își petrecuseră viața străbunii noștri. Deasupra tuturor plutea legenda – o taină a măririi și a morții –, tristă și dulce faimă ce nu va părăsi niciodată aceste venerate locuri. [...]

Am sosit la Văcărești într-o seară de primăvară. [...] Sora mea bătea din palme; eu însă, gravă, priveam fericită în jur, copleșită de emoție și de oboseală – biet copil-poet ce suferea de pe urma hurducăielilor, dar care simțea o speranță fără nume și o durere fără pricină, asemenea acelor lacuri ce apar câteodată primăvara pe neașteptate în urma furtunilor de la noi. [...]

Pentru a-i reda grădinii înfățișarea de altădată, căci acum acolo își disputau locul cu îndârjire ovăzul și porumbul, crescând la întâmplare printre grămezi de cărămizi – vestigii ale vechiului conac –, s-a hotărât să se aducă un om priceput, folosit la parcurile regale, care să traseze și în grădina noastră câteva alei și să indice amplasarea boschetelor și arborilor pe care tatăl meu dorea să-i planteze. Ambiția noastră nu țintea decât ca decoratorul grădinilor princiare să ne ajute atât cât îi ceream.

Abia împlinisem șapte ani, dar ghiceam deja în acel om, în acel grădinar necunoscut, fără voia lui, un destin, mai bine zis un mesager. Deci, într-o dimineață, omul sosește și, declarând că este grăbit, începe de îndată să traseze cu nisip pe iarbă linii drepte; apar apoi sforicele întinse pe borne făcute din pietre. [...]

Grădina deveni un parc în miniatură, cu savante și complicate meandre, iar omul ce povestea frumos se legase atât de tare de lucrul lui, încât voia să-l ducă până la capăt. El rămase la Văcărești mai bine de o jumătate de an, timp în care anumite perioade ne părăsea pentru a merge să se ocupe de terenurile Curții, dar revenea statornic până în ziua când, asemenea Demiurgului, găsi că opera sa era bună și o dărui naturii ce trebuia să o facă să înflorească și să crească, devenind romanticul peisaj de pe coline, în care a visat și a clocotit tinerețea mea.

Parcă o văd, vremea aceea, ca un curcubeu, un curcubeu mereu tremurător: roșul însemnând acea febră care dintotdeauna mi-a învălvorat dorința de a ști și a simți; albastrul – acele melancolii selenare care, de pe la doisprezece ani, mă atrăgeau pe aleile întunecoase de sub copaci; trandafiriul era forța vioiciunii, râsul meu ce se pierdea spre marginile pădurii care, de pe prispa casei, se vedea unindu-și frunzișul; în depărtare – profilul violet al Carpaților care, uneori, în după-amiezile de vară, se împurpura ori se albăstrea ciudat. Sub lumina de argint, acești Carpați păreau atât de clari și diafani, încât mă miram că nu-i aud slobozind, pe aripi de vânt, spre câmpie, un clinchet de cristal abia lovit. Și în curcubeul acela, marginea de culoarea șofranului* voia a defini graba mea de a

stăpâni pentru totdeauna comorile închise în cărți, de a pătrunde înțelesul medaliilor cu tulburătoare efigii* în care dormeau secole învăluite în patina lor...

Elena Văcărescu, *Ani de copilărie*, în vol. *Memorii*

*șofran – plantă din care se extrage o substanță aromatică de culoare galbenă
*rug – tulpină a unor plante, mur, măceș
*efigie – reprezentare în relief, pe monede, medalii etc. a chipului unui personaj important

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *priceput* și al secvenței *își petrecuseră viața*. **6 puncte**
2. Menționează două sarcini atribuite grădinarului de către noii proprietari ai moșiei, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o stare trăită de autoare în momentul sosirii la Văcărești, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care grădinarul își întrerupe uneori activitatea la moșia Văcărești. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură a autoarei la vârsta copilăriei, așa cum reiese din ultimul paragraf al textului dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă pasiunea pentru munca depusă este sau nu o condiție a succesului, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Ani de copilărie* de Elena Văcărescu, cât și la experiența personală sau culturală.
20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;
14 puncte
– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, încadrarea în numărul minim de cuvinte. **6 puncte**
În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în fragmentul de mai jos.

TABLOUL 2

Câteva luni mai târziu. Acelaşi decor. Încăperea a căpătat însă aspect de talcioc. Se simte că în casă e înghesuială. S-a adus un şifonier, s-a instalat o dormeză. Pe şifonier, geamantane de piele de porc, etichete de hoteluri străine etc.
EMILIA (care face o pasiență*): Rețeta mea de marmeladă e mai ieftină. Se ia dovleacul, se fierbe, se pasează bine, se adaugă...

ADELA: Ştiu, ai făcut-o acum o săptămână. N-are niciun gust.
EMILIA: Lui Grigore îi place. (Reia pasiența.)
ADELA (peste masă, ciocănind cu degetul în cărți): Valet la zece, şapte la şase, as la popă...
(Enervată:) Tţ!.. Nu ăsta!.. Popa de caro!

Horia Lovinescu, *Citadela sfărâmată.*

*pasiență – mod de a da în cărți de joc și de a ghici viitorul

Notă
Pentru conținut, vei primi 6 puncte, iar pentru redactare, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuaţia – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea. (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularităţi de construcţie a unui personaj dintr-o nuvelă studiată.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidenţierea unei trăsături a personajului ales prin două episoade/secvenţe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj ale textului narativ, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalităţi de caracterizare, relaţii temporale şi spaţiale, incipit, final, tehnici narative, instanţe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă
Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru conţinutul eseului, vei primi 18 puncte (câte 6 puncte pentru fiecare cerinţă/reper).
Pentru redactarea eseului, vei primi 12 puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuaţia – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII CU DEFICIENȚE DE VEDERE
BUZĂU, 2024
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – CLASA A XII-A
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

- **Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerinţelor.**
- **Nu se acordă fracţiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea la zece a punctajului total obţinut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I (50 de puncte)

A. (30 de puncte)

1. Indicarea sensului din text al secvenței date (de exemplu: cuvântul dat are sensul de *iscusit, îndemânatic,* iar secvența are sensul de *trăiseră* etc.) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**
2. Menționarea a două sarcini atribuite grădinarului de către proprietarii moșiei (câte 2 puncte pentru oricaredintre răspunsurile: *trasarea aleilor în grădină și amplasarea boschetelor și arborilor pe care tatăl dorea să îi planteze*) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**
3. Precizarea unei stări trăite de către autoare la venirea la Văcărești (de exemplu: fericire) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text („priveam fericită în jur, copleșită de emoție și de oboseală.”) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**
4. Explicarea motivului pentru care grădinarul îți întrerupe uneori activitatea la Vacărești (de exemplu: Grădinarul își întrerupe uneori activitatea deoarece trebuie să se ocupe de terenurile Curții regale .) – 4 puncte: explicare nuanțată – 4 puncte; încercare de explicare -2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**
5. Prezentarea unei trăsături a autoarei la vârsta copilăriei (de exemplu: visătoare, curioasă etc.): prezentare adecvată și nuanțată – **4 puncte** (abordare schematică, ezitantă – 2 puncte; încercare de prezentare – 1 punct) – respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1 punct**

câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară,în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**

- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2. x 2 puncte = 4 puncte**
- raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument – 3 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**
- formularea unei concluzii pertinente **1 punct**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parţial adecvată – 1 p. **2 puncte**
- respectarea normelor limbii literare (0–1 greşeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greşeli – 0 p.). **2 puncte**
- respectarea normelor de ortografie şi de punctuaţie (0–1 greşeli ortografice şi de punctuaţie – 1 p.; 2sau mai multe greşeli – 0 p.). **1 punct**
- aşezarea în pagină, lizibilitatea. **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 decuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-le (10 puncte)

Prezentarea rolului notațiilor autorului din fragmentul dat **6 puncte**

- prezentare adecvată și nuanțată, prin evidențierea rolului notațiilor autorului (caracterizare apersonajelor, precizarea unor detalii scenografice, precizări de coordonate temporale sau spațiale etc.) – 6 puncte
- prezentare ezitantă a rolului notațiilor autorului – 3 puncte
- simpla precizare a rolului notațiilor autorului sau tendință de generalizare – 1 punct

- utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0–1 greşeli ortografice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuaţia – 1 punct (0–1 greşeli de punctuaţie – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **4 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Conţinut – 18 puncte

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales **6 puncte**
  - prezentare adecvată şi nuanţată – 6 puncte
  - prezentare ezitantă – 3 puncte
  - prezentare schematică sau superficială – 1 punct
- evidenţierea unei trăsături a personajului ales prin două episoade/secvenţe comentate **6 puncte**
  - menţionarea oricărei trăsături a personajului ales – 2 puncte
  - ilustrarea trăsăturii menţionate prin două episoade/secvenţe comentate – 2 puncte + 2 puncte;simpla numire a unor episoade/secvenţe sau tendinţa de rezumare – 1 punct + 1 punct
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj aletextului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales **2 x 3 puncte = 6 puncte**
  - analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru construcția personajului –3 puncte; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilităţi de analiză şi de argumentare. **3 puncte**
  - relaţie adecvată între idei, între idei şi argumente, formulare de judecăţi de valoare relevante – 3 puncte
  - relaţie parţial adecvată între idei, între idei şi argumente, formulare de judecăţi parţial relevante – 2 puncte

- schematism – 1 punct

- utilizarea limbii literare (stil şi vocabular potrivite temei, claritate a enunţului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monoton – 1 punct) **2 puncte**
- ortografia (0–1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte**
- punctuaţia (0–1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte**
- aşezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.